

Ìwé Dániẹ̀lì — Nọmbà Ọgbọ̀n-ún-lé-ọkan

Ìkìlò Amẹ́ríkà: Pàtàkì Ìtumò Dániẹ̀lì fún Àkókò Òní

Jeff Pippenger

2023-12-26

Àkọsílẹ̀ tí a kọ sọrí ògiri, àti ìtumò Danieli sí Belshazzar, dúró fún ikéde ikeyìn lòdì sí iwo olómìnira aláseyìn àti iwo Pírótésítàntì aláseyìn ti Orílẹ̀-Èdè Amẹ́ríkà. Itàn ibèrè àwọn baba oludásílẹ̀ Orílẹ̀-Èdè Amẹ́ríkà àti àwọn aṣáájú-òṅà Adventism ni a ti ṣàkọsílẹ̀ ní kedere, síbẹ̀ àwọn ẹkọ̀ àti ikìlò tí ó wà nínú wọn ni a ti fi sí apá kan jù lọ fún “iran mẹrin”. Belshazzar ṣojú òtítọ̀ yí ní pípé.

Kò ṣe dandan láti ṣàlàyé àkókò pàtó kan gégé bí iwọn iran kan, nítorí Ọrọ̀ Ọlórún kì í yẹ, ó sì n sọ ní tààrà pé ní iran kẹrin ni Ọlórún ti pa iwé rẹ̀ mọ̀ lóri àwọn orílẹ̀-èdè tí wọn ti ṣòtẹ̀ sí ifẹ̀ rẹ̀ tí ó ti fihàn.

Ọlórún sì sọ gbogbo ọ̀rọ̀ wọnyí, wí pé, Èmi ni Olúwa Ọlórún rẹ, ẹni tí ó mú ọ̀ jade kúrò ní ilẹ̀ Ejibiti, kúrò ní ilẹ̀ Iránsẹ̀. Iwo kò gbọ̀dọ̀ ní ọlórún miiran níwájú mi. Iwo kò gbọ̀dọ̀ ṣe ère fifin fún ara rẹ, tàbí àwòrán ohunkóhun tí n bẹ ní ọrun lókè, tàbí tí n bẹ ní ayé ní isàlẹ̀, tàbí tí n bẹ nínú omi lábẹ̀ ayé: iwo kò gbọ̀dọ̀ teri ba fún wọn, beẹ̀ ni iwo kò gbọ̀dọ̀ sin wọn: nítorí Èmi, Olúwa Ọlórún rẹ, jẹ Ọlórún aláifaradà, tí n ṣàbèwò iwà ẹ̀ṣẹ̀ àwọn baba lóri àwọn omọ̀ tí tí dé iran kẹta àti iran kẹrin àwọn tí ó kóíra mi; àti tí n fi àánú hàn fún ẹgbẹ̀gberún àwọn tí ó fẹ̀ràn mi, tí wọn sì pa àwọn àṣẹ̀ mi mọ̀. Eksodu 20:1.

Nínú iran ikeyìn, àti nítorí náà iran “kẹrin” ti àṣòtẹ̀lẹ̀ ní Israẹli àtíjọ̀, Johanu Onítẹ̀bomi àti Kristi pèlú dá iran náà mọ̀ gégé bí iran àwọn paramólẹ̀.

Èyin iran paramólẹ̀, báwo ni èyin, níwọn bí èyin ti jẹ ẹni búburú, ṣe lè sọ ohun rere? Nítorí pé láti inú ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ ohun tí ó kún inú ọkàn ni ẹnu fi n sọ̀rọ̀. Ẹni rere láti inú iṣúra rere ọkàn ni í mú ohun rere jade: ẹni búburú sì láti inú iṣúra búburú ni í mú ohun búburú jade. Sùgbọ̀n mo wí fún yín pé, gbogbo ọ̀rọ̀ aṣán tí èniyàn bá sọ, wọn yóò jiyàn rẹ̀ ní ojọ̀ idájọ̀. Nítorí nípa ọ̀rọ̀ rẹ̀ ni a ó fi dá ọ̀ láre, àti nípa ọ̀rọ̀ rẹ̀ ni a ó fi dá ọ̀ lẹ̀bi. Matteu 12:34–37.

Nínú iran ikeyìn ti ẹranko ilẹ̀ ayé, ó n sọ̀rọ̀ bí dragoni (paramólẹ̀). Láti ọdún 1863 tí tí di òfin Àìkú, iwo Oloṣèlú Republikani ti yà kúrò lódò Ọ̀fin Ìpilẹ̀ ti Orílẹ̀-èdè Amẹ́ríkà. Àwọn ibùkún tí Ọlórún fi bù kún orílẹ̀-èdè náà yí ọkàn àwọn ará ilú àti àwọn aṣáájú rẹ̀ padà kúrò nínú ojúṣe wọn láti dáàbò bo àwọn ilànà tí ó mú ọ̀rọ̀ àti ọlánílá tí wọn ti wá gbádùn jade, wọn sì gbàgbé idí tí ó ṣàkóso àwọn baba ipilẹ̀ nígbà tí wọn ṣe iwé mímọ̀ náà, èyí tí ó mú ọ̀rọ̀ àti ọlánílá jade tí wọn sì jẹ kí ó tàn wọn jẹ léyìn náà. Kì í ṣe pé wọn gbàgbé ète iwé mímọ̀ náà nikan, sùgbọ̀n wọn tún gbàgbé ojúṣe wọn láti pa àwọn ilànà tí ó wà nínú iwé náà mọ̀.

Láti ọdún 1863, tí tí dé òfin Ojọ̀ Àìkú, iwo Pùrótésítàntì tòótọ̀ (Àdífẹ̀ntìsì), ti yí padà kúrò nínú àwọn òtítọ̀ ipilẹ̀ rẹ̀ tí Ọlórún fi ọwọ̀ mulẹ̀ nípasẹ̀ iṣẹ̀ òjìṣẹ̀ William Miller. Àwọn ibùkún tí Ọlórún fi bù kún Àdífẹ̀ntìsì yí ọkàn àwọn ará ilú àti àwọn aṣáájú padà kúrò nínú ojúṣe wọn láti dáàbò bo àwọn ilànà tí ó mú ọ̀rọ̀ ẹ̀mí tí wọn ti bèrẹ̀ sí í gbádùn wá; wọn sì gbàgbé ète àwọn aṣáájú-òṅà ní fifi

ihinrere nàa kalẹ̀, gégé bí a ti sàpẹ̀rẹ̀ rẹ̀ lórí àwọn àtẹ̀ iwọn mímọ̀ méjèjì, èyí tí a pèsè láti fi múlẹ̀ orọ̀ àsọtẹ̀lẹ̀ tí wọn gbọ̀dọ̀ sọ̀ àti kéde.

Nígbà tí Olúwa bá Israẹli igbàani dá májẹ̀mú sí Òkè Sinai, Ó pèsè àwọn pátákó mímọ̀ méjì tí ó ní àwọn òfin mẹ̀wàá Rẹ̀ nínú, tí yóò jẹ̀ àmì ibásepọ̀ májẹ̀mú Rẹ̀ pẹ̀lú àwọn ènìyàn Rẹ̀. Nígbà tí Ó fi àwọn àjòdún ọ̀dún lélẹ̀, Ó pàsẹ̀ pé ní Pentikosti kí a rú ẹ̀bọ̀ ọ̀ṣu àkàrà méjì, tí a ó sì gbé sókè. Ẹ̀bọ̀ igbéga ti àwọn ọ̀ṣu àkàrà méjì nàa ni ẹ̀bọ̀ kan soṣo nínú ọ̀ṣẹ̀ ọ̀ṣin ibi mímọ̀ tí ó yẹ̀ kí iwúkàrà wà nínú imúrasílẹ̀ rẹ̀ (àmì ẹ̀ṣẹ̀ ènìyàn, ikà, iwà búburú, àti àgàbàgebè).

Ìṣògo yín kò dára. Ẹ̀ kò ha mọ̀ pé iwúkàrà diẹ̀ n mú kí gbogbo iyẹ̀fun wú? Nítorí nàa, ẹ̀ yo iwúkàrà àtijọ̀ nàa kúrò, kí ẹ̀ lè jẹ̀ iyẹ̀fun tuntun, gégé bí ẹ̀ ti jẹ̀ aláiwúkàrà. Nítorí àní Kristi, Àjòdún Ìrẹ̀kojá wa, ni a ti fi rúbọ̀ nítorí wa: Nítorí nàa, ẹ̀ jẹ̀ kí a pa àjọ̀ nàa mọ̀, kí í ṣe pẹ̀lú iwúkàrà àtijọ̀, tàbí pẹ̀lú iwúkàrà ikà àti iwà-buburu; sùgbọ̀n pẹ̀lú àkàrà aláiwúkàrà ti ọ̀títọ̀ inú àti ọ̀títọ̀. 1 Kọ̀rinti 5:6–8.

Ní àkókò nàa, nígbà tí àilònkà ọ̀pọ̀ ènìyàn kó ara wọn jọ, tí tí wọn fi ń tẹ̀ ara wọn mọ̀lẹ̀, ó bèrẹ̀ sí í sọ̀ fún àwọn ọ̀mọ̀-èyìn rẹ̀, ní àkókò pé, Ẹ̀ máa sọ̀ra fún iwúkàrà àwọn Farisi, èyí tí í ṣe àgàbàgebè. Luku 12:1.

Àwọn búrédi fifi méjì tí a gbé sókè gégé bí ọ̀rẹ̀ ififi, ni wọn jẹ̀ ààmì asia àwọn ọ̀gọ̀rùn-ún mérińlélógójì egbèrún nàa, tí, bí ó tilẹ̀ jẹ̀ pé ẹ̀lẹ̀ṣẹ̀ ni wọn, sùgbọ̀n nípasẹ̀ agbára Ọ̀lórún, wọn ti mú iwúkàrà ikóríra, iwà búburú, àti àgàbàgebè wọn kúrò. Iwúkàrà tí ó wà nínú àwọn búrédi nàa dúró fún ènìyàn (àwọn ẹ̀lẹ̀ṣẹ̀), tí wọn ti sẹ̀gun ẹ̀ṣẹ̀ nípasẹ̀ ilàna iwènumọ̀ tí a sàpẹ̀rẹ̀ rẹ̀ gégé bí fifi iná ileru onṣẹ̀ májẹ̀mú nàa yan wọn nínú Malaki orí kẹta. Àwọn búrédi nàa pẹ̀lú dúró fún “àkàrà ọ̀run,” nítorí pé nígbà tí a bá fi wọn rúbọ̀, a ní láti gbé wọn sókè sí ọ̀run gégé bí ọ̀rẹ̀ ififi.

Ní Pénítikósiti, nígbà tí imúṣẹ̀ àfihàn àpẹ̀rẹ̀ àwọn búrédi méjì tí a ti ń rúbọ̀ fún ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ ọ̀dún ní àjoyọ̀ Pénítikósiti dé, àwọn ọ̀mọ̀-èyìn Kristi bèrẹ̀ ọ̀ṣẹ̀ pípe àwùjọ̀ miíràn (búrédi keji) jáde kúrò nínú ayé àwọn Kẹ̀fẹ̀rí. Nígbà nàa yóò sì wà àwọn búrédi méjì tí a ti sọ̀ méjèjì di mímọ̀ kúrò nínú ẹ̀ṣẹ̀ (iwúkàrà).

Àwọn tábilì méjì ti Òfin Mẹ̀wàá di ààmì ibásepọ̀ májẹ̀mú Ísírẹ̀lì àtijọ̀, àti àwọn búrédi igbígbe méjì dúró fún ibásepọ̀ májẹ̀mú pẹ̀lú ijọ̀ Kristeni ibèrẹ̀. Ní ibèrẹ̀ itàn ẹ̀ranko ayé, a fi àwọn tábilì mímọ̀ méjì ti Hábakúkù fúnni gégé bí ààmì ibásepọ̀ májẹ̀mú Ísírẹ̀lì ọ̀de-òní, iwo Púròtẹ̀sítánti tòótọ̀, gégé bí a ti fi Òfin Orilẹ̀-èdè mímọ̀ nàa fún iwo Rípùblíkà. Olúwa ń pe egbèrún ọ̀gọ̀rùn-ún méjilélógójì báyii kí wọn dide bí ọ̀mọ̀-ogun alágbára, àti nígbà tí wọn bá ṣe bẹ̀, a ó gbé wọn sókè bí ẹ̀bọ̀ igbígbe (àsiá) bí a ṣe ń sọ̀ wọn sínú ileru tí a mú gbóná ní ilópo méje ju tẹ̀lẹ̀ lọ.

Àsiá nàa dúró fún òfin Àṣẹ̀ Mẹ̀wàá; ó tún dúró fún àwọn tí ń rìn nínú iná ilé-iná pẹ̀lú Àkàrà aláàyẹ̀ láti Ọ̀run ní egbé wọn; ó sì tún dúró fún àwọn tí ń gbé àwọn ẹ̀kọ̀ ipilẹ̀ tí a sàpẹ̀rẹ̀ lórí àwọn tábilì mímọ̀ méjì ti Hábakúkù ró. Gbogbo àwọn àmì wònyí ni a sojú fún nínú àwọn ẹ̀lẹ̀rìí méjì ti Ìfihàn orí kẹ̀wàá.

Ídájọ̀ Bẹ̀lṣásàrí dúró gégé bí ẹ̀rí lòdì sí iwo méjèjì ti ẹ̀ranko ayé. Ní àkókò idájọ̀ nàa, obinrin kan wà (ijọ̀ kan), tí ó mọ̀ pé Dániẹ̀lì nikan ni ọ̀kúnrin tó wà ní ijọba nàa tí ó lè mọ̀ itumọ̀ kí ó sì tùmọ̀ ikòwé ọ̀wọ̀ nàa.

Mo si ti gbọ nípa rẹ, pé iwọ lè ẹ̀ ̀ itumọ̀, kí o si tú àniyàn ká: nísinsin yií bí iwọ bá lè ka àkọsilẹ̀ nàà, kí o si jẹ́ kí itumọ̀ rẹ̀ di mímọ̀ fún mi, a ó fi aṣọ̀ elése àlùkò wọ ọ̀, a ó si fi ẹ̀wọ̀n wúrà sí ọ̀rùn rẹ̀, iwọ̀ yóò si jẹ́ alákosó kẹ̀ta nínú ijọba nàà. Nígbà nàà ni Dániẹ̀lì dáhùn, ó si sọ níwájú ọ̀ba pé, “Kí àwọn ẹ̀bùn rẹ̀ wà fún ara rẹ̀, kí o si fi èrè rẹ̀ fún ẹ̀lómíràn; ẹ̀gbọ̀n ẹ̀mi yóò ka àkọsilẹ̀ nàà fún ọ̀ba, ẹ̀mi yóò si jẹ́ kí itumọ̀ rẹ̀ di mímọ̀ fún un.”

Iwọ ọ̀ba, Ọ̀lọ̀run Ọ̀gá-òkè-Ọ̀run fi ijọba, ọ̀lá ńlá, ọ̀go, àti ọ̀lá-fúnfun fún Nebukadnessari baba rẹ̀. Nítórí ọ̀lá ńlá tí ó fi fún un, gbogbo ẹ̀niyàn, orílẹ̀-èdè, àti àwọn èdè miíràn, ń wá riri, wọn si bẹ̀rù níwájú rẹ̀: ẹ̀ni tí ó bá fẹ́ ní ọ̀ pa; ẹ̀ni tí ó bá fẹ́ ní ọ̀ dá sílẹ̀ láàyè; ẹ̀ni tí ó bá fẹ́ ní ọ̀ gbé ga; ẹ̀ni tí ó bá fẹ́ ní ọ̀ si rẹ̀ sílẹ̀. Ẹ̀gbọ̀n nígbà tí ọ̀kàn rẹ̀ gbéraga, tí èrò inú rẹ̀ si le nínú igbéraga, a yọ ọ̀ kúrò lóri itẹ̀ ọ̀ba rẹ̀, wọn si gba ọ̀go rẹ̀ kúrò lẹ́dọ̀ rẹ̀. A si lé e kúrò láàrín àwọn ọ̀mọ ẹ̀niyàn; ọ̀kàn rẹ̀ si dàbí ti àwọn ẹ̀ranko, ibùgbé rẹ̀ si wà pẹ̀lú àwọn kẹ̀tẹ̀kẹ̀tẹ̀ igbó: wọn fi koríko bí ti màlùù bọ ọ̀, ara rẹ̀ si tutu pẹ̀lú iri ọ̀run; tí tí ó fi mọ̀ pé Ọ̀lọ̀run Ọ̀gá-òkè-Ọ̀run ni ọ̀ ń ẹ̀kọ̀so nínú ijọba àwọn ẹ̀niyàn, àti pé ẹ̀ni tí ó bá fẹ́ ní ọ̀ ń yàn sí ipò lóri rẹ̀.

Iwọ si, ọ̀mọ rẹ̀, iwọ Belśásàri, kò rẹ̀ ara rẹ̀ sílẹ̀ ní ọ̀kàn rẹ̀, bí ó tilẹ̀ jẹ́ pé o mọ̀ gbogbo ẹ̀yí; ẹ̀gbọ̀n o gbé ara rẹ̀ ga sí Olúwa ọ̀run; wọn si ti mú àwọn ohun èlò ilẹ̀ rẹ̀ wá níwájú rẹ̀, iwọ, àti àwọn olóri rẹ̀, àwọn aya rẹ̀, àti àwọn àlẹ̀ rẹ̀, si ti mu wáinì nínú wọn; iwọ si ti yin àwọn ọ̀lọ̀run fàdákà, àti wúrà, ide, irin, igi, àti ọ̀kúta, àwọn tí kò ríran, tí kò gbọ̀ran, tí kò si mọ̀ ohunkóhun: ẹ̀gbọ̀n Ọ̀lọ̀run tí ẹ̀mí rẹ̀ wà ní ọ̀wọ̀ rẹ̀, tí gbogbo ọ̀nà rẹ̀ si jẹ́ tiẹ̀, iwọ kò yin lógo: nígbà nàà ni a ti rán apá ọ̀wọ̀ nàà láti ọ̀dọ̀ rẹ̀; a si kọ̀ àkọsilẹ̀ yií. Ẹ̀yí si ni àkọsilẹ̀ tí a kọ̀, MENE, MENE, TEKEL, UPHARSIN. Ẹ̀yí ni itumọ̀ ọ̀rọ̀ nàà: MENE; Ọ̀lọ̀run ti ka ijọba rẹ̀, ó si ti mú ọ̀pin dé bá a. TEKEL; a ti wọ̀ ọ̀ nínú ọ̀sùwọ̀n, a si rí i pé o kù. PERES; a pín ijọba rẹ̀, a si fi í fún àwọn Mídià àti àwọn Pérsia.

Nígbà nàà ni Belśásàri pàṣe, wọn si fi aṣọ̀ elése pupa wọ̀ Dániẹ̀lì, wọn si fi ẹ̀wọ̀n wúrà yí ọ̀rùn rẹ̀ ká, wọn si kéde nípa rẹ̀ pé kí ó jẹ́ alákosó kẹ̀ta nínú ijọba nàà. Ní alẹ̀ nàà gan-an ni a pa Belśásàri ọ̀ba àwọn ará Kálídià. Dariúsi ará Mídià si gba ijọba nàà, nígbà tí ó jẹ́ ẹ̀ni bí ọ̀dún méjìlélógórin. Dániẹ̀lì 5:16–31.

Ní àkókò ọ̀fin Ọ̀jọ̀ Àìkú ní Orílẹ̀-èdè Amẹ̀ríkà, ago ẹ̀ṣẹ̀ àti ago àkókò idánwò yóò ti kún, fún orílẹ̀-èdè nàà àti fún iwọ̀ Orílẹ̀-èdè olómìnira tí ó ti sọ̀tẹ̀ àti iwọ̀ Pírótesítàntì tí ó ti sọ̀tẹ̀, nítórí Ọ̀lọ̀run yóò ti “ka” (“numbered”) “ijọba” (ẹ̀kẹ̀fà) “nàà, ó si ti parí i.” Àwọn iwọ̀ méjèjèjì, àti orílẹ̀-èdè nàà, yóò ti jẹ́ “wọn nínú àwọn idánilẹ́jọ̀” (idájọ̀ tí ń ẹ̀lẹ̀ nínú ibi mímọ̀) “a si rí i pé ó kù.” Nígbà nàà ni a ó “pín” Orílẹ̀-èdè Amẹ̀ríkà, bí ogun abẹ̀lẹ̀ àti iṣàkóso apanirun yóò ẹ̀ tẹ̀ lé e, léyìn nàà a ó si fi í fún ijọba keje àti ijọba kejo nínú àsọ̀tẹ̀lẹ̀ Bíbẹ̀lì.

“Nípa àwọn Amòri ni Olúwa sọ̀ pé: ‘Ní iran kẹ̀rin wọn yóò tún padà wá síhìn-ín: nítórí àiṣòdodo àwọn Amòri kò tí i tii kún.’ Bí ó tilẹ̀ jẹ́ pé orílẹ̀-èdè yií jẹ́ ẹ̀ni tí a mọ̀ sí gbangba nítórí ibòrìṣà àti ibàjẹ̀ rẹ̀, síbẹ̀ kò tí i tii kun agọ̀ àiṣòdodo rẹ̀, Ọ̀lọ̀run kò si ní paṣe fún iparun pátápátá rẹ̀. Àwọn ẹ̀niyàn nàà gbọ̀dọ̀ rí agbára àtọ̀runwá tí a fihàn ní ọ̀nà tí ó ẹ̀ kedere gidigidi, kí a lè fi wọn sílẹ̀ láini àwáwí. Ẹ̀lẹ̀dàá aláánú nàà fẹ́ láti fara da àiṣòdodo wọn tí di iran kẹ̀rin. Léyìn nàà, bí a kò bá rí iyípadà sí rere, àwọn idájọ̀ Rẹ̀ yóò sọ̀kalẹ̀ lóri wọn.”

“Pẹ̀lú idárijì tí kò lè ẹ̀ṣe, Ẹ̀ni Aláilópin si ń pa iṣíro mọ̀ pẹ̀lú gbogbo àwọn orílẹ̀-èdè. Nígbà tí a ń fi áánú Rẹ̀ hàn pẹ̀lú ipè sí irònúpíwàdà, iṣíro yií yóò si wà ní ẹ̀sì; ẹ̀gbọ̀n nígbà tí àwọn

nombà bá dé iwọn kan tí Olórùn ti yàn kalẹ̀, isẹ̀-iransẹ̀ ibínú Rẹ̀ yòò bèrẹ̀. A ti pa isirò nàà. Sùúrù Olórùn dópín. Kò sí èbè àánú mọ̀ fún wọn.”

“Wólí nàà, bí ó ti n wo iran lọ sílẹ̀ nípasẹ̀ àwọn ọ̀rúndún, rí àkókò yí níwájú iran rẹ̀. Àwọn orílẹ̀-èdè igbà yí ti jẹ̀ àwọn olùgbà àánú tí kò tii ní àfiwéra rí. A ti fi àwọn ibùkún tí ó dára jùlọ̀ ti ọ̀run fún wọn, sùgbọn igbéraga tí ó pọ̀ sí i, ifẹ̀kúfẹ̀, ibòrìsà, àikà sí Olórùn, àti àimòpẹ̀ aláilẹ̀mí ni a kọ̀ sí orí wọn. Wọn n yára pa àkọ̀lẹ̀ wọn mọ̀ pẹ̀lú Olórùn.”

“Sùgbọn èyí tí n mú mi wárìrì ni òtító nàà pé àwọn tí wọn ti ní imọ̀lẹ̀ àti ànfààní tí ó pọ̀ jùlọ̀ ti di aláimọ̀ nípasẹ̀ àisòdodo tí ó gbilẹ̀ káàkiri. Nípa ipa àwọn aláisòdodo tí ó yí wọn ká, ọ̀pọ̀, àní lára àwọn tí n jẹ̀wọ̀ òtító nàà, ti di tútù, a sì ti tẹ̀ wọn lulẹ̀ lábẹ̀ agbára isàn búburú tí ó lágbara. Ègàn gbogbo-ayé tí a n ju sí iwà-bí-Olórùn tòótó àti iwà mímọ̀ n fà á tí àwọn tí kò so ara wọn mọ̀ Olórùn ní pẹ̀kipeki fi n pàdánù ibòwò wọn fún ọ̀fin Rẹ̀. Bí wọn bá n tẹ̀lẹ̀ imọ̀lẹ̀ nàà, tí wọn sì n sẹ̀gboràn sí òtító láti inú ọ̀kàn, ọ̀fin mímọ̀ yí i bá dà bí ohun tí ó níye lóri síi fún wọn nígbà tí a bá n gan-an báyií, tí a sì n fi í sí apá kan. Bí àibòwò fún ọ̀fin Olórùn se n hàn sí i kedere, bèẹ̀ ni ilà iyàtò láàárín àwọn olùşó rẹ̀ àti ayé se n túbò se kedere sí i. Ifẹ̀ sí àwọn aṣẹ̀ àtòrunwá n pọ̀ sí i lódò egbẹ̀ kan gẹ́gẹ̀ bí egàn sí wọn se n pọ̀ sí i lódò egbẹ̀ kejì.

“Isòro nílá nàà ti sún mọ̀lẹ̀ gidigidi. Àwọn iye tí n pọ̀ sí i lówólówọ̀ fi hàn pé àkókò ibèwò Olórùn ti fẹ̀rẹ̀ dé. Bí ó tilẹ̀ jẹ̀ pé kì i fẹ̀ jìyà láti fi iyà jẹ̀ni, síbẹ̀ yòò fi iyà jẹ̀ni, yòò sì se bèẹ̀ kánkán. Àwọn tí n rìn nínú imọ̀lẹ̀ yòò rí àwọn àmì ewu tí n bọ̀; sùgbọn wọn kò gbọ̀dọ̀ jókòó ní idákẹ́jẹ̀, ní ifojúsónà aláinífòkànbalẹ̀ de iparun nàà, kí wọn máa tù ara wọn nínú pẹ̀lú igbàgbọ̀ pé Olórùn yòò dá àwọn èniyàn Rẹ̀ láàbò ní ọ̀jọ̀ ibèwò. Rára o. Wọn gbọ̀dọ̀ mọ̀ pé ọ̀jùşẹ̀ wọn ni láti sişẹ̀ takuntakun láti gba àwọn èlómìrán là, ní fifi igbàgbọ̀ alágbára wo Olórùn fún iranlówọ̀. ‘Àdúrà onítara àti ti onínú-rere n se ipa púpọ̀.’”

“Iwúkàrà iwà-bí-Olórùn kò tii pàdánù agbára rẹ̀ pátápátá. Ní àkókò tí ewu àti irẹ̀wẹ̀sì ijo bá tóbi jùlọ̀, egbẹ̀ kékeré tí ó dúró nínú imọ̀lẹ̀ yòò máa kẹ̀dùn, yòò sì máa ké nítòrí àwọn ohun iríra tí a n se ní ilẹ̀ nàà. Sùgbọn ní pàtàkì jùlọ̀, àwọn àdúrà wọn yòò máa gòkè lọ nítòrí ijo, nítòrí àwọn ọ̀mọ̀ egbẹ̀ rẹ̀ n hu iwà gẹ́gẹ̀ bí àşà ayé.

“Àwọn àdúrà títẹ̀nú lílẹ̀ ti diẹ̀ nínú àwọn olóóótó wònyí kì yòò jẹ̀ lásán. Nígbà tí Olúwa bá jáde wá gẹ́gẹ̀ bí olùgbẹ̀san, yòò tún wá gẹ́gẹ̀ bí aláboójútó gbogbo àwọn tí wọn ti pa igbàgbọ̀ mọ̀ nínú iwà mímọ̀ rẹ̀, tí wọn sì ti pa ara wọn mọ̀ láini àbàwọn kúrò nínú ayé. Ní àkókò yí gan-an ni Olórùn ti se ilé rí láti gbẹ̀san fún àwọn àyànfẹ̀ tirẹ̀, àwọn tí n ké pe é lójúmọ̀ lójúmọ̀, bí ó tilẹ̀ jẹ̀ pé ó n faradà pẹ̀lú wọn fún igbà pípe.

“Aşẹ̀ nàà ni pé: ‘Lọ̀ láárín ilú nàà, àní láárín Jerusalemu, kí o sì fi àmì sórí iwájú àwọn ọ̀kúnrin tí n sọ̀fọ̀ tí wọn sì n ké nítòrí gbogbo àwọn ohun iríra tí a n se ní àárín rẹ̀.’ Àwọn èni tí n sọ̀fọ̀ tí wọn sì n ké wònyí ti n gbé àwọn ọ̀rọ̀ iyè kalẹ̀; wọn ti báni wí, wọn ti gbani níyànjú, wọn sì ti bèbẹ̀. Diẹ̀ nínú àwọn tí wọn ti n bu Olórùn olá já ronúpiwàdà, wọn sì rẹ̀ ara ọ̀kàn wọn sílẹ̀ níwájú Rẹ̀. Sùgbọn ọ̀go Oluwa ti kúrò lódò Israẹ̀li; bí ó tilẹ̀ jẹ̀ pé ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ şì n bá a lọ̀ nínú àwọn àşà isin, agbára àti iwànhìn-in Rẹ̀ kò sí.” Testimonies, idipò 5, 208–210.

Àwọn tí Dániẹ̀lì dúró fún bí ó ti dúró níwájú Bèlşásàrí, tí wọn mọ̀ “Ọ̀jọ̀-Ọ̀la fún Amẹ̀ríkà,” yòò sì gba “àwọ̀ aşọ̀ elèsè pupa” Dániẹ̀lì, “ègbà ọ̀rùn wúrà,” a ó sì kéde wọn gẹ́gẹ̀ bí “olóri keṭa nínú ijọba.” Àwọ̀ pupa jẹ̀ àmì àti àwọ̀ àkóbí, àwọn tí n gba ipín méjì nínú ogún ti Baba, tí wọn jẹ̀

ogórùn-ún m̀erínlélógójì egb̀erún.

Àwọn wònyí ni àwọn tí a kò fi obinrin bà jé; nítorí wón jé wúndiá. Àwọn wònyí ni àwọn tí ǹ t̀l̀è Ọ̀dọ̀-Àgùntàn nàà ní ibikíbi tí ó bá ǹ lọ. A rà wón padà láàárín àwọn èniyàn, gégé bí àkòso sí Olórùn àti sí Ọ̀dọ̀-Àgùntàn nàà. Ìfihàn 14:4.

Nínú àwọn àkàrà méjì tí a gbé sókè gégé bí àsiá, àkòbí ní í ẹ̀ (àwọn èso àkòkò), èni tí a fi okùn pupa ríredòdò lé ọ̀wọ̀ wón.

Ó sì ẹ̀lẹ̀ pé, nígbà tí ó ǹ r̀b̀í, ọ̀kan nínú wón yọ ọ̀wọ̀ r̀è jàde; agb̀ebi sì mú un, ó sì di òwú pupa m̀ọ̀ ọ̀wọ̀ r̀è, ó ní, “Èyí ni ó kòkò jàde.” Ó sì ẹ̀lẹ̀ pé, bí ó ti fa ọ̀wọ̀ r̀è padà s̀eyìn, kíyèsì i, arákùnrin r̀è jàde; obinrin nàà sì ní, “Báwo ni iwọ̀ ẹ̀ ya síta? Kí iyapa yìi wà lára r̀è.” Nítorí nàà ni a fi pe orúkọ r̀è ní Faresi. L̀eyìn nàà ni arákùnrin r̀è jàde, èni tí òwú pupa wà lóri ọ̀wọ̀ r̀è; orúkọ r̀è sì ni Sera. J̀eǹesìsì 38:28–30.

Ìgbà àkòkò tí a m̀enuba “àwò s̀úkúlétì” nínú Ìwé Mímọ̀ ni nígbà tí “Sárah,” èni tí ó jé àkòbí, tí orúkọ r̀è sì tùmọ̀ sí ‘imólè tí ǹ yò,’ jàde ní àkòkò lára àwọn ibejì tí Júdá bí. Ìyá nàà, Támári (èni tí ó ti ẹ̀ panşágà), ni aya ọ̀mọ̀ Júdá aláiniwà-bíburú tí ó ti kú. Sárah, ‘imólè tí ǹ yò,’ jàde láti inú èyà Júdá, ó sì ní okùn s̀úkúlétì ní ọ̀wọ̀ r̀è. “Fáresì” tùmọ̀ sí láti já síta, ó sì dúró fún àwọn tí ǹ yà ara wón kúrò l̀odò pòòpù, tí wón sì ǹ jàde kúrò ní Bábílónì ní àkòkò is̀òro òfin Ọ̀jọ̀-Àikú.

“Okùn aláwọ̀ pupa” nàà p̀elú ni àmì tí ó dáàbò bo panşágà Jeriko, nígbà tí a pa ilú Jeriko run.

Kíyèsì i, nígbà tí a bá dé ilẹ̀ nàà, iwọ̀ yòò di okùn àlùkò yìi m̀ọ̀ ojú f̀erèsé tí iwọ̀ ti sọ wá kalẹ̀ láti inú r̀è: iwọ̀ yòò sì kó baba r̀è, àti iyá r̀è, àti àwọn arákùnrin r̀è, àti gbogbo ilẹ̀ baba r̀è wá sí ilẹ̀ r̀è l̀odò r̀è. Yòò sì rí b̀eè pé, ẹ̀nikèni tí yòò jàde ní ẹ̀nu-òná ilẹ̀ r̀è sí ọ̀pópónà, èjè r̀è yòò wà lóri ara r̀è, àwa yòò sì jé aláilẹbi: s̀ugb̀on ẹ̀nikèni tí yòò wà p̀elú r̀è nínú ilẹ̀, èjè r̀è yòò wà lóri orí wa, bí ọ̀wọ̀ kan bá kan án. S̀ugb̀on bí iwọ̀ bá sọ ọ̀ràn wa yìi jàde, nígbà nàà ni àwa yòò bó kúrò nínú ibúra r̀è tí iwọ̀ mú wa búra. Ó sì ní pé, Gégé bí ọ̀rò yín, b̀eè ni kí ó rí. Ó sì rán wón lọ, wón sì kúrò: ó sì di okùn àlùkò nàà m̀ọ̀ ojú f̀erèsé. Jósùá 2:18–21.

Aşo àlùkò Dánièli fi hàn pé nígbà nàà ó dúró fún egb̀erún m̀erínlélógórin [144,000], èyí tí í ẹ̀ àkòkò nínú àkàrà igbì méjì tí a gbé sókè. Gégé bí àkàrà, wón sojú fún Àkàrà ọ̀run, èni tí a fi aşo àlùkò wò ní àgbàlá ijoba ní ọ̀nà R̀è l̀ọ̀ sí àgbélébùù. Nínú gb̀ongàn àsè Bèlşásári, èyí tí ó s̀ap̀eere àgbàlá ijoba níbi tí a ti fi aşo àlùkò wò Jèsù, ni a ti fi í fún àwọn tí ó lóye iponjú tí ó wà níwájú dié nínú “Future for America”.

Nígbà nàà ni àwọn ọ̀mọ̀-ogun gómìnà mú Jèsù wò inú gb̀ongàn ijoba, wón sì kó gbogbo egb̀e ọ̀mọ̀-ogun jọ sòdò r̀è. Wón sì tú u ní aşo, wón sì fi aşo àlùkò wò ọ̀. Matteu 27:27, 28.

Aşo gùn tí a fi fún àwọn tí Danièli dúró fún ni aşo òdodo Kristi, èyí tí ó funfun.

È jé kí a yò, kí a sì kún fún ayò, kí a sì fi olá fún un: nítorí igb̀eyàwó Ọ̀dọ̀-àgùntàn ti dé, aya r̀è sì ti múra tán. A sì fi ààyè fún un pé kí a wò ọ̀ ní aşo ọ̀gbò funfun, mímọ̀ tí ǹ tàn: nítorí aşo ọ̀gbò nàà ni òdodo àwọn èni mímọ̀. Ìfihàn 19:7, 8.

Aşo àwò tí a fi fún àwọn tí a s̀ap̀eere wón gégé bí Dánièli jé àlùkò àti funfun pò, nítorí a ti fi ọ̀şẹ̀ onífo aşo fò aşo wón m̀ọ̀, nípasẹ̀ onífo aşo tí a m̀enuba nínú Máláki orí keta, nígbà tí ó bá wẹ̀ àwọn

omọ Léfi mọ.

Şùgbón ta ni yòò lè fara da ojú ìbòwá rẹ? Ta ni yòò sì lè dúró nígbà tí yòò farahàn? Nítorí ó dàbí iná amúnísò di mímọ, ó sì dàbí oşè àwọn aşo-fọ; yòò sì jòkòó gégé bí ẹni tí ń tún fàdàkà mọ, tí ń wẹ é mọ; yòò sì wẹ àwọn omọ Lefi mọ, yòò sì yọ wọn kúrò nínú àbàwọn bí wúra àti fàdàkà, kí wọn lè mú oşẹ wá fún Olúwa nínú òdodo. Malaki 3:2, 3.

Aşo àwọlékè nàà jẹ funfun, şùgbón nítorí pé a fi èjẹ pupa rírẹjẹ ti Ọdọ-àgùntàn fọ o nìkan ni.

Àti ọdọ Jésù Kristi, ẹni tí í şe Èlẹrìí olóòtító, àti àkóbí láti inú òkú, àti olórí àwọn oba ayé. Sí ẹni tí ó fẹràn wa, tí ó sì fi èjẹ ara rẹ wẹ wá kúrò nínú eşè wa, tí ó sì ti sọ wá di oba àti àlùfàà fún Olórùn àti Baba rẹ; fún un ni ògo àti aşẹ láléalé àti láléalé. Àmín. Ìfihàn 1:5, 6.

Ìtókasi àkókó sí ẹwọn wúra kan nigbà tí a yàn Jóşéfù sí ipò aşẹ lórí Ejibiti.

Farao sì wí fún Josefu pé, Wò ó, mo ti fi o şe aláşẹ lórí gbogbo ilẹ Ejibiti. Farao sì yọ òrùka rẹ kúrò ní ọwọ rẹ, ó sì fi í wọ ọwọ Josefu; ó sì wọ ó ní aşo ọgbò dádádára, ó sì fi ẹwọn wúra sí ọrùn rẹ; Ó sì mú kí ó gun kẹkẹ eşin kejì tí òun ní; wọn sì ké síwájú rẹ pé, E te eékún ba: ó sì fi í şe olórí lórí gbogbo ilẹ Ejibiti. Farao sì yọ òrùka rẹ kúrò ní ọwọ rẹ, ó sì fi í wọ ọwọ Josefu; ó sì wọ ó ní aşo ọgbò dádádára, ó sì fi ẹwọn wúra sí ọrùn rẹ. Genesisi 41:41–43.

Ídí tí Fáraò fi yàn Jóşéfù gégé bí alákòoso lórí Íjibiti ni pé Jóşéfù lè túmò àlá Fáraò nípa “àkókò méje,” ní ìbámu pẹlú ìfúnkà ìparun ti “ẹfùùfù ilà-oòrùn.”

Farao sì sọ fún Jóşéfù pé, Nínú àlá mi, wò ó, mo dúró ní etí odò nàà: Àti pé, wò ó, màlùù méje jáde wá láti inú odò nàà, wọn sanra ní ara, wọn sì rẹwà; wọn sì ń jẹ koriko ní pápá: Àti pé, wò ó, màlùù méje miíràn tún jáde wá léyìn wọn, wọn rẹ gan-an, wọn sì burú lójú gidigidi, wọn sì rọ ní ara; irú èyí tí emi kò tíi rí rí ní gbogbo ilẹ Ejibiti nítorí búburú wọn: Àwọn màlùù tí ó rọ, tí ó sì burú lójú nàà sì jẹ màlùù méje àkókó tí ó sanra run: Nígbà tí wọn sì ti jẹ wọn run tan, a kò lè mọ pé wọn ti jẹ wọn run; şùgbón wọn sì burú lójú gégé bí ìbèrè. Nígbà nàà ni mo jí. Mo sì rí nínú àlá mi, sì wò ó, okà méje hù jáde lórí ipè kan nàà, ó kún, ó sì dára: Àti pé, wò ó, okà méje, tí ó rẹ, tí ó tìnín, tí ẹfùùfù ilà-oòrùn sì ti jó, hù jáde léyìn wọn: Àwọn okà tìnín nàà sì gbé okà méje rere nàà mi: mo sì sọ èyí fún àwọn onídán; şùgbón kò sí ẹni tí ó lè túmò rẹ fún mi. Jóşéfù sì sọ fún Farao pé, Àlá Farao jẹ ọkan: Olórùn ti fi ohun tí Òun fẹ şe hàn fún Farao. Jẹnẹsisi 41:17–25.

Jóşéfù túmò àlá Fáraò pẹlú ilà nà “ilà lórí ilà,” nítorí ó kókó sọ fún Fáraò pé àlá méjèjè nàà jẹ ọkan. Léyìn nàà, ó túmò ọrò nàà “méje,” tí a so mọ “àwọn màlùù,” àti “àwọn bọti,” gégé bí àwọn àmi. Ọrò nàà “méje” nínú eşè nàà ni ọrò kan nàà tí a túmò sí “àkókò méje,” nínú Lefitiku ogún-ún mífà. Jóşéfù túmò “méje” nàà gégé bí àmi ọdún méje, tàbí ojú egbèrún méjì lònà ogórùn-ún márùn-ún àti ogún. Jóşéfù àti Dániẹli, àwọn méjèjè, ń túmò àmi “àkókò méje” ti Lefitiku ogún-ún mífà.

Nínú àlá Fáraò, etí àgbàdo tí “ẹfùùfù ilà-oòrùn gbé” ni ó mú iyàn nàà jáde. Léyìn ilà lórí ilà, gégé bí Jóşéfù fúnra rẹ ti lò ó ní tààrà, “ẹfùùfù ilà-oòrùn” nàà fi hàn pé Íslámù ni ó ń mú àkókò iyàn àti işubú ọrò-ajé wá, èyí tí ó bèrè nígbà tí a fi ẹwọn ọrùn wúra nàà fún Jóşéfù àti Dániẹli, tí ó ń sojú gbígbé àsíá nàà sókè fún ayé (Íjibiti Jóşéfù), àti láti pe agbo miíràn ti Olórùn jáde kúrò ní Bábílóni (ti Dániẹli).

Àwọn iwo méjì ti Orílẹ̀-Èdè Amẹ́ríkà ni a sàfihàn nípasẹ̀ gbogbo àwọn agbára isọ̀tẹ̀lẹ̀ Bíbélì tí a sojú wọn gégé bí orílẹ̀-èdè méjì. Èyí yòò sì ní Faranse pèlú, èyí tí ó ní, ní ti isọ̀tẹ̀lẹ̀, Sódómù àti Ejibiti, àti Israẹ̀lì tí ó ní iṣẹ̀lẹ̀ àríwá àti ti gúúsù, àti pèlú Iṣẹ̀lẹ̀ Mídíà-Pérsia. Àwọn iwo méjì ti Mídíà-Pérsia nínú Dániẹ̀lì orí kejọ fi hàn pé ọ̀kan nínú àwọn iwo iṣẹ̀lẹ̀ nàà jáde wá ní ikeyin.

Nígbà nàà ni mo gbé ojú mi sókè, mo sì rí i; kiyèsì i, àgbò kan dúró níwájú odò, tí ó ní iwo méjì: àwọn iwo méjèèjì nàà ga; sùgbọ̀n ọ̀kan ga ju èkejì lọ, ẹ̀ni tí ó sì ga jùlọ jáde ní ikeyin. Danieli 8:3.

Àwọn iwo méjì ti Médo-Pérsia dúró fún àwọn iwo méjì ti ẹ̀ranko ilẹ̀ nàà, nítorí nàà ọ̀kan nínú àwọn iwo ẹ̀ranko ilẹ̀ nàà gbòdò ga jù, kí ó sì jáde léyìn. Ní àkókò ọ̀pin ní 1798, iṣẹ̀lẹ̀ ẹ̀ranko ilẹ̀ nàà bèrè, a sì mú iwo Pírótésítàntì lọ sí Òkè Kámẹ̀lì nípasẹ̀ Èlìjà wòlì, ẹ̀ni tí William Miller sojú fún. Iṣẹ̀lẹ̀ kan yòò sì wá tí yòò fi iyàtò hàn láàárín wòlì ọ̀títọ̀ àti wòlì èké, èyí tí a óò mú ẹ̀ ní idánwò Òkè Kámẹ̀lì, tí ó ẹ̀lẹ̀ láti August 11, 1840 títí dé October 22, 1844.

A fi ipèsè Ọ̀lórùn dá iṣẹ̀ Adventism ti àwọn ọ̀mọ̀léyìn Miller mọ̀ gégé bí wòlì tòótọ̀, ní àkókò kan nàà tí àwọn iṣẹ̀ Protestant ti Orílẹ̀-èdè Amẹ́ríkà padà sí, tí wọn sì di ọ̀mọ̀bínrín Romu pòòpù. Ní ọ̀dún 1863, iwo Protestant tòótọ̀ ti Adventism ti àwọn ọ̀mọ̀léyìn Miller padà sí àṣọ̀pọ̀ kan nàà pèlú Protestantism apẹ̀yindà nípa pípadà sí ọ̀nà ikẹ̀kọ̀ Bíbélì tí ó bàjẹ̀ kan nàà gégé bí Protestantism apẹ̀yindà, bí wọn ti bèrè iṣẹ̀ onítèsíwájú wọn ti kọ̀ ọ̀rọ̀ Èlìjà sílẹ̀. Ní àkókò kan nàà, Ogun Abẹ̀lé ti Orílẹ̀-èdè Amẹ́ríkà bèrè. (Kí a kiyèsì i pé nígbà tí a bá kọ̀ Ẹ̀mí Mímọ̀ sílẹ̀, nígbà nàà ni ẹ̀mí keji gba àṣẹ̀, ogun sì máa jẹ̀ èsì rẹ̀ nígbà gbogbo.) Léyìn nàà, a pín orílẹ̀-èdè nàà ní ti gidi, ní ti ọ̀ṣẹ̀lú, àti ní ti àṣọ̀tẹ̀lẹ̀. Iwo ti Republicanism, láti iṣẹ̀lẹ̀ nàà lọ, yòò wá nínú iṣẹ̀lẹ̀ tí ń gbóná sí i láàárín egbé ọ̀ṣẹ̀lú pàtàkì méjì.

Láti ọ̀dún 1863, àmì ipinya kan, nítorí pé ọ̀dún nàà ni gangan áárín ogun abẹ̀lé láàárín Àríwá àti Gúúsù, ni a mú wá wáyé níbẹ̀ egbé méjì ọ̀ṣẹ̀lú ti iwo Oloṣẹ̀lú Republikani àti egbé méjì ti iwo Pírótésítàntì tí ó ní Egbé Dẹ̀mókíràtì àti Egbé Republikani, àti àwọn Pírótésítàntì apẹ̀yindà tí ń pa Ọ̀jọ̀ Àìkú mọ̀ àti àwọn tí ń pa Sábáàti mọ̀. Ipín méjì-méjì ti iwo kọ̀ọ̀kan ni a sàpẹ̀júwe ní àwọn ọ̀jọ̀ Kristi nípasẹ̀ àwọn Sádúsí àti àwọn Farisí. Èka kan kọ̀ àwọn ilàna ipilẹ̀ nàà pátápátá, èka keji sì jẹ́wọ̀ pé àwọn ń gbé àwọn ilàna ipilẹ̀ nàà ró, sùgbọ̀n ní ikeyin wọn rọ̀pọ̀ wọn pèlú àṣà àti iṣẹ̀ ènìyàn.

Ní ọ̀jọ̀ kẹ̀tálá, oṣù Kẹ́sán, ọ̀dún 2001, àkókò idánwò àwòrán ẹ̀ranko nàà ni a bèrè ní ti wòlì; ó sì dé ipèyà rẹ̀ ní ọ̀fin Ọ̀jọ̀ Àìkú, tàbí ní àṣẹ̀ ọ̀tí Belshazzar. Ọ̀fin Ọ̀jọ̀ Àìkú ni àmì tí ń fi hàn pé iṣẹ̀lẹ̀ iṣẹ̀lẹ̀ àti iṣẹ̀lẹ̀ ti dàgbà dé ọ̀pin ní kíkún. Ní àkókò nàà, iwo méjì ti isọ̀tẹ̀ Olómìnira àti isọ̀tẹ̀ Pírótésítàntì di iwo isọ̀tẹ̀ kan nàà, àti nígbà nàà ni a fi Daniẹ̀lì ẹ̀ iwo kẹ̀ta, tàbí alákóso kẹ̀ta, tàbí iwo Pírótésítàntì tòótọ̀ tí ó dide léyìn tí ó sì ga jù, nítorí nígbà nàà ni a gbé e sókè gégé bí àsíá.

Jósẹ̀fù àti Dániẹ̀lì jẹ̀ ilà kan nàà nínú àṣọ̀tẹ̀lẹ̀, nítorí pé ilà lé ilà, gbogbo àwọn wòlì ń fi àwọn ọ̀jọ̀ ikeyin hàn. Wọn méjèèjì mọ̀ “àkókò méje” nàà nígbà tí wọn rí i. “Èfùfù ilà-òòrùn” ti Íslámù ń wólé wá lábẹ̀ ọ̀giri, bí wọn ẹ̀ ní pèsè itumọ̀ wọn fún Bẹ̀lshásàrí àti Fáraò nípa ohun tí “Ọ̀jọ̀ Ọ̀lẹ̀ fún Amẹ́ríkà” jẹ̀. Wọn wọ̀ “àṣọ̀ àlùkò” ọ̀dodo Kristi, èyí tí i ẹ̀ “àṣọ̀ funfun” tí a sọ̀ di bẹ̀ nípa èjẹ̀ Kristi. A gbé wọn sókè gégé bí àsíá, a sì sàpẹ̀rẹ̀ wọn gégé bí adé, tàbí ẹ̀wọn wúra, bí wọn ẹ̀ di alákóso kẹ̀ta tí ó gòkè ga sí i tí ó sì dide ní ikeyin.

A ó bá a lọ síwájú pèlú Dánièlì orí kẹfà, nínú àpilẹ̀kọ tí ó tẹ̀lé.

“Ní alé ikeyìn yẹn ti aṣiwèrè wèrè, Belśásàrí àti àwọn ọlọ́lá rẹ̀ ti fi kún ìwòn èbi wọn àti èbi ijọba àwọn Kálídíà. Ọwọ̀ idènà Ọlórún kò sì lè tún dá ibi tí ń bọ̀ dúrọ̀ mó. Nípàsẹ̀ onírúurú ìpèsè àbójútó Rẹ̀, Ọlórún ti wá ọ̀nà láti kọ̀ wọn ní ibòwò fún ọ̀fin Rẹ̀. ‘A ibá ti wo Bábílónì sà̀n,’ ni Ó sọ nípa àwọn tí idájọ̀ wọn ti ń dé ọ̀run nísinsinyí, ‘şùgbọ̀n a kò wo ó sà̀n.’ Jeremiah 51:9. Nítorí iwà ìşòdì àjẹ̀jì ti ọ̀kàn ènìyàn, ní ikeyìn Ọlórún rí i pé ó ẹ̀ pàtàkì láti kẹ́de idájọ̀ tí a kò lè yí padà. Belśásàrí yòò şubú, a ó sì fi ijọba rẹ̀ lé ọwọ̀ àwọn èlòmíràn.” Prophets and Kings, 530.